

спостерігалось покращення показників вуглеводного обміну: вміст інсуліну знизився на 50%, НОМА-IR на 18% ($p < 0,05$). Відмічались позитивні зміни у ліпідному спектрі крові: рівень загального холестерину зменшився на 10%, тригліцеридів на 37% ($p < 0,05$). На фоні комбінованої терапії нормалізувались маркери функціонального стану печінки: рівень гамма-глутамілтрансферази знизився у 1,52 рази, лужної фосфатази – 1,95 рази ($p < 0,05$); відзначено статистично значуще зниження концентрації резистину на 12%, АДМА на 37% ($p < 0,05$) та підвищення рівня адипонектину на 14% ($p < 0,05$) через 3 місяці спостереження. У пацієнтів з ІХС та НАЖХП, які отримували лише базисну терапію, вірогідних змін концентрації досліджуваних маркерів під впливом лікування не відбувалось. У хворих 2 групи через 3 місяці терапії порівняно із хворими 1 групи вірогідно нижчими були рівні резистину, АДМА та інсуліну на 25%, 33% та 52% відповідно ($p < 0,05$), в той час як рівень адипонектину був на 40% вищим ($p < 0,05$).

Висновки. Базисна терапія з додаванням L-аргініну та УДХК через 3 місяці лікування зменшує прояви інсулінорезистентності, здійснює позитивний вплив на стан ендотеліальної дисфункції, покращує баланс адипоцитокінів, що обґрунтовує доцільність використання цієї комплексної фармакотерапії у хворих на ішемічну хворобу серця, асоційовану з неалкогольною жировою хворобою печінки.

УДК 616.71-007.23:[616.12-005.4:618.173]-07
ОЦІНКА СТАНУ КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ У
ЖІНОК З ІШЕМІЧНОЮ ХВОРОБОЮ СЕРЦЯ В
ПОСТМЕНОПАУЗАЛЬНОМУ ПЕРІОДІ ЗАЛЕЖНО
ВІД ВІКУ

Михайловська Н.С., Стецюк І.О.

Запорізький державний медичний університет

Актуальність. Морфо-функціональний стан кісткової тканини залежить від багатьох чинників, серед яких провідними є вік, стать та наявність супутньої патології. У жінок, хворих на ІХС, особли-

вості ремоделювання кісткової тканини залежно від віку вивчені недостатньо.

Мета дослідження: оцінити ризик розвитку остеопорозних переломів та стану мінеральної щільності кісткової тканини у жінок з ішемічною хворобою серця в постменопаузальному періоді в залежності від віку.

Матеріали і методи: до відкритого проспективного когортного дослідження залучено 92 жінки в постменопаузальному періоді з діагнозом ІХС: стенокардія напруги II-III ФК (середній вік $64,59 \pm 1,02$ років, середня тривалість постменопаузального періоду $15,65 \pm 3,50$ років), що були розподілені за віком: 1 група – 10 жінок у віці 45-54 роки, 2 група – 35 жінок у віці 55-64 роки, 3 група – 32 жінки у віці 65-74 років, 4 група – 15 жінок у віці понад 75 років. Контрольна група – 12 здорових жінок (середній вік $53,29 \pm 2,29$ років). За допомогою імуноферментного методу проводили дослідження рівня остеокальцину, остеопротегерину, гомоцистеїну. Ультразвукову остеоденсітометрію здійснювали за загальноприйнятою методикою на апараті Omnisense 7000. Для визначення 10-річного ризику виникнення переломів використовували алгоритм FRAX. Статистичну обробку результатів проводили відповідно до критеріїв доказової медицини.

Результати та їх обговорення: При оцінці ступеня виразності порушень стану мінералізації кісткової тканини за T-критерієм у жінок з ІХС в постменопаузальному періоді виявлено його вірогідне збільшення ($p < 0,05$) залежно від віку: T-критерій для фаланги, променевої та великогомілкової кістки у віці 45-54 роки склав $-0,59 \pm 0,54$ SD, $-1,78 \pm 0,81$ SD, $-0,58 \pm 0,67$ SD, у віці 55-64 роки – $-1,16 \pm 0,20$ SD, $-2,14 \pm 0,25$ SD, $-0,76 \pm 0,25$ SD, у віці 65-74 роки – $-2,01 \pm 0,25$ SD, $-2,18 \pm 0,27$ SD, $-1,30 \pm 0,32$ SD, у віці понад 75 років – $-2,15 \pm 0,30$ SD, $-2,32 \pm 0,56$ SD, $-1,64 \pm 0,89$ SD відповідно. Встановлено вірогідне ($p < 0,05$) підвищення концентрації біомаркерів кісткового ремоделювання залежно від віку: порівняно з жінками, хворими на ІХС у віці 45-54 роки концентрація гомоцистеїну у жінок віком 55-64 роки зросла на 20,93%, у жінок віком 65-74 роки – на 44,29%, у жінок віком понад 75 років – на 63,50%; концентрація остеокальцину зросла на 15,98 %, 23,55 %, 22,14 % відповідно. Концентрація остеопротегерину знижувалась паралельно зі збільшенням віку пацієнток і

була мінімальною у жінок віком понад 75 років (209,26 пг/мл проти 236,88 пг/мл у жінок віком 45-54 роки). Спостерігалось зростання 10-річного ризику розвитку остеопорозних переломів за алгоритмом FRAX: порівняно з групою жінок у віці 45-54 років в групі жінок віком 55-64 роки цей показник збільшився у 1,5 рази, у жінок віком 65-74 роки – у 3,75 рази, у жінок віком понад 75 років – у 4,5 рази при оцінці ризику для фаланги пальця; для променевої кістки відповідні показники зростали у 1,4 рази, 1,85 рази, 2,1 рази; для великогомілкової кістки – у 1,3 рази, 2,3 рази, 2,7 рази відповідно ($p < 0,05$).

Висновки: У постменопаузальному періоді для жінок, хворих на ІХС, характерно зниження мінералізації кісткової тканини, виникнення дисбалансу рівня кісткових біомаркерів та підвищення ризику розвитку остеопорозних переломів, що зростає паралельно зі збільшенням віку.

Перспективи подальших досліджень: дослідити вплив надмірної маси тіла на концентрацію біомаркерів кісткового ремоделювання.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА БЕЗПЕЧНІСТЬ АТОРВАСТАТИНУ В ПАЦІЄНТІВ З МЕТАБОЛІЧНИМ СИНДРОМОМ ПОХИЛОГО ВІКУ

Найдьонова О.В., Богатирьова Т.В.,

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

Мета: оцінити ефективність та безпечність аторвастатину у хворих з МС похилого віку.

Матеріали та методи. У дослідження було включено 19 пацієнтів, (чоловіків – 10, жінок – 9), середній вік $68,92 \pm 4,8$ років, з МС, які отримували стабільну терапію на протязі 4 тижнів. Всім пацієнтам був призначений аторвастатин у дозі 20 мг/добу та проведена консультація щодо раціонального харчування та виконання фізичних навантажень. Напочатку дослідження та через 3 місяці були визначені ліпідний профіль, рівень трансаміназ, креатинфосфокінази (КФК), глюкози.